

عنوان مقاله:

ناپایداری سکونتگاههای روستایی با اثرپذیری از عامل طبیعی مطالعه موردی روستاهای شهرستان دماوند

محل انتشار:

فصلنامه جغرافیای طبیعی، دوره 10، شماره 37 (سال: 1396)

تعداد صفحات اصل مقاله: 20

نویسندگان:

ناهید لطیفه - دانشجوی دکتری جغرافیا و برنامه ریزی روستایی، واحد مشهد، دانشگاه آزاد اسلامی، مشهد، ایران

مهدی جهانی - استادیار گروه جغرافیا، واحد مشهد، دانشگاه آزاد اسلامی، مشهد، ایران

حمید جعفری - دانشیار گروه جغرافیا، واحد مشهد، دانشگاه آزاد اسلامی، مشهد، ایران

خلاصه مقاله:

طی نیم قرن گذشته بسیاری از مناطق روستایی کشور، به علل مختلف اقتصادی، اجتماعی-فرهنگی و خصوصا عوامل طبیعی در معرض ناپایداری قرار گرفته و جمعیت روستاییه نفع مناطق شهری کاهش و تعداد نقاط روستایی خالی از سکنه افزایش یافته است. پژوهش حاضر بررسی تاثیر شاخصهای بعد طبیعی همچون سیل، خشکسالی، فرسایش خاک و کمبود منابع آبی بر ناپایداری سکونتگاههای روستایی در ۸ روستا از ۸۱ روستای دارای سکنه شهرستان دماوند می باشد که به روش طبقه‌ای-تصادفی انتخاب شده‌اند. جامعه آماری پژوهش برمبنای سرشماری سال ۱۳۹۰، کل خانوارهای ساکن روستاهای مورد مطالعه می باشد (N=۸۷۵) که تعداد ۲۶۳ سرپرست خانوار با فرمول کوکران جهت تکمیل پرسشنامه انتخاب شدند. این پژوهش کاربردی و روش انجام آن توصیفی-تحلیلی و به صورت پیمایشی- میدانی انجام شده است. جهت تجزیه و تحلیل اطلاعات از آزمونهای تک نمونه‌ای، ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون خطی ساده-گام به گام استفاده شد. نتایج نشان داد کلیه شاخصهای عامل طبیعی بر ناپایداری روستایی اثرگذار است، اما شاخص تهدیدات مخاطرات طبیعی، سپس آلودگی و تخریب منابع پایه در منطقه مورد مطالعه، بیشترین تاثیر را در تشدید ناپایداری سکونتگاههای روستایی شهرستان دماوند داشته است و فرآیند توسعه را با چالشهای جدی از جمله کاهش جمعیت و خالی شدن روستاها و روستاها ساخته است. لذا تلاش در جهت بهینه کردن مصرف آب با استفاده از روش های نوین آبیاری، پوشش انهار، احداث آب بندها، لوله گذاری در مسیر انتقال کانالهای آب برای باغات و تغییر در الگوی کشت زراعی و باغی همانند کاشت کلزا، و گیاهان با نیاز آبی کم را می توان پیشنهاد کرد.

کلمات کلیدی:

"عوامل طبیعی"، "ناپایداری"، "سکونتگاههای روستایی"، "شهرستان دماوند"

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1328474>

